

سزای دزیکردن

[کردی - کوردی - kurdisch]

شیخ الاسلام نبین تهیمیه

پهحهتهی خوی لیبیت

وهرگیرانی: عوسمان نهحهده

پینداچونهوهی: پشتیوان سایبر عزیز

2013 - 1434

IslamHouse.com

عقوبة السرقة

« باللغة الكردية »

شيخ الإسلام ابن تيمية

يرحمه الله تعالى

ترجمة: عثمان أحمد

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2013 - 1434

IslamHouse.com

سزای دزیکردن

دز پېویسته دهستی راستی بېریت به پئی قورئان و سونهت و کورای زانایان (الإجماع)، خدا دهفه رمویت: ﴿وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [سورة المائدة: (۳۸،۳۹)].

واته: پیاوی دز و زنی دز دهستیان بېرن له سزای ئه و کاره ی، کردویانه، ئه وه تۆله یه له لایهن خوداوه، خودا به توانا و دانایه، ئه وه ی دوا ی ئه و سته مه ی تۆبه بکات و کاری باش بکات، ئه وه خودا لی ی خوش ده بی ت، خودا لی بورده و به به زه بیه.

وه دروست نییه دوا ی جینگیر بوونی ئه و تاوانه سزاکه ی دوا بخریت، نه به زیندانی کردن وه نه به پاره وه رگرتن و هیچ شتیکی تر، به لکو دهستی ده بریت له هه موو کاتی کدا ته نانهت له کاته پیروژه کانی شدا، چونکه ئه نجامدانی ئه و سزایانه خودا په رستیه، وه کو تیکۆشانه له پیناوی خودا، پېویسته خه لکی بزانی ت دانانی ئه و جوړه سزایانه په حمه تی خودایه بو به نده کانی، پېویسته کار به دهستان زور توند بن له ئه نجامدانی ئه و سزایانه به سهر تاوانباراندا، وه نابیت به زه بیان بیته وه

به و جوړه كسانه‌دا و ئه‌و سزايه نه‌سه‌پيښن، وه ده‌بيت له ئه‌نجامداني ئه‌و جوړه سزايانه مه‌به‌ستيان قازانجي كوومه‌لگا بيت، به‌رپيگه گرتن له خراپه‌كاران، نه له‌به‌ر تورپه‌ي و خو‌سه‌پان‌دن به‌سه‌ر خه‌لك‌دا، پيويسته كاربه‌ده‌ستان وه‌كو باوكيكي به‌به‌زه‌يي بن بو‌تاوانباران، ئه‌گه‌ر باوك وازبي‌نيت له رپنمائي كردني منداله‌كه‌ي " وه‌ك دايكي ده‌يه‌ويت بي‌بوريت و لي‌بخوش بيت " ئه‌و كاته منداله‌كه‌ي خراپ ده‌بيت و له‌رپيگه ده‌رده‌چيت، به‌لكو باوك رپنموني منداله‌كه‌ي ده‌كات له‌به‌ر ئه‌وه‌ي منداليكي باشي بيت و له‌رپيگه ده‌رنه‌چيت، هه‌رچه‌ند منداله‌كه‌ش واگومان ببات كه پيويستي به‌ ناموزگاري و رپنموني كردن نييه، وه‌كو پزيشك كاتيگ پيويست ده‌كات ده‌رمانی تال و زال ده‌رخواري نه‌خوشه‌كاني ده‌دات، وه هه‌روه‌ها ئه‌و ئه‌ندامه‌ي مروّف كه توشي شيرپه‌نجه ده‌بيت يبو پاراستني به‌شه‌كاني تري پيويسته ئه‌و ئه‌ندامه‌ي بپریت، وه له‌كاتي كه‌له‌شاخ كردندا له‌به‌ر چاره‌سه‌ر كردن پيويسته مولوله‌كاني خوین بريندار بكرين بو ئه‌وه‌ي خوینيان لي‌بيته ده‌روه، وه هه‌روه‌ها مروّف ده‌رمانی بوّن و تام ناخوش ده‌خوات و ده‌خواته‌وه و خوی توشي نارپه‌ه‌تي ده‌كات بو ئه‌وه‌ي تووشي ناسوده‌يي ببیت.

به‌و شيويه‌يه ئه‌و جوړه سزايانه له‌شه‌ريعه‌تدا دانراون، وه پيويسته مه‌به‌ه‌ستي كاربه‌ده‌ست له سه‌پان‌دني ئه‌و جوړه

سزایانه هاوشیوهی پزیشک و نهخوشهکانی بیّت، چونکه هه‌رکاتیک مه‌به‌ستی چاککردنی خه‌لک و یاساگی کردنیان بیّت له خراپه‌کاری، به ده‌سته‌به‌رکردنی سود وقازانج بۆیان و دورخستنه‌وهی ئەو شتانه‌ی زیان به‌کۆمه‌لگه ده‌گه‌نیت، له‌وه‌شدا ته‌نها مه‌به‌ستی ره‌زامه‌ندنی خودا و گوپرایه‌لی ئە‌وه‌بیّت، خودا دلّه‌کانی بۆ نه‌رم ده‌کات، هه‌موو هۆکاری باش و خیری بۆ ئاسان ده‌کات، و سزادانی ئەو که‌سانه‌ی بۆ ئاسان ده‌کات، ئەو که‌سه‌ش که سزا ده‌دریّت رازی ده‌بیّت کاتیک سزای تاوانه‌که‌ی به‌سه‌ردا به‌سه‌پیّت.

به‌لام ئە‌گه‌ر مه‌به‌ستی خۆسه‌پاندن بیّت به‌سه‌ر خه‌لکدا و جیگیرکردنی پایه‌ی ده‌سه‌لاته‌که‌ی، بۆ ئە‌وه‌ی به‌گه‌وره و به‌هیزی بزنان یان هه‌رچی مال و سه‌روه‌تی لی‌داواکردن سه‌رپیچی نه‌که‌ن، ئە‌وکات مه‌به‌سته‌که‌ی به‌سه‌ر خۆیدا ده‌شکیته‌وه، گپراوه‌ته‌وه له‌ عمری کوری عبدالعزیزه‌وه رضي الله عنه پیش ئە‌وه‌ی بی‌ته‌ خه‌لیفه‌ی موسلمانان نوینه‌ری ولیدی کوری عبدالملك بوو له‌سه‌ر مه‌دینه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودا صلی الله علیه وسلم، ئە‌و کاته به‌سیاسه‌تیکی داناiane خه‌لکی ئە‌و شاره‌ی سیاسه‌ت ده‌کرد، جاریک حجاج له‌ عیراقه‌وه چوو بۆ مه‌دینه که توشی خراپترین حالێ کردبوون، پرسیری له‌خه‌لکی شاری مه‌دینه کرد، عمر که‌سیتی چۆنه له‌ نیوانتاندا ؟ وتیان: ناتوانین سه‌یری بکه‌ین، وتی ئە‌ی خۆشتان ده‌ویّت ؟ وتیان:

لهكەس و كارمان خۆشه‌ويستره، وتی: ئەه‌ی ئەدهب و په‌وشتی چۆنه‌ ؟ وتیان: په‌رشت به‌رزه و زۆر نزیكه‌ لیمانه‌وه، وتی: ئەوه كه‌سیه‌تی بیټ و ئاوا خۆشتان بوټت و هه‌لس و كه‌وتی ئاوابیټ، ئەوه شتیكه‌ خودا له ئاسمانه‌وه پێیداوه .

ئەگه‌ر ده‌ستی دز برا پێویسته‌ خوینه‌كه‌ی بوه‌ستینرێته‌وه، وه‌ باش وایه‌ ده‌ستی بكریته‌ ملی، ئەگه‌ر بو‌ جاری دووم دزی كرد، پێی چه‌پی ده‌برێت، وه‌ ئەگه‌ر بو‌ جاری سییه‌م و چواره‌م دزی كرد، هاوه‌لان و زانایانی دوا‌ی ئەوان دوو بو‌چونیان هه‌یه‌، یه‌كه‌میان: ئەوه‌یه‌ ده‌ست و پێكه‌ی تری ده‌برێت، ئەوه‌ وته‌ی أبو بكره‌ رضي الله عنه و مه‌زه‌به‌ی شافعی و ئەحمه‌ده‌ له‌وته‌یه‌کی دا، دوومیان: ئەوه‌یه‌ زیندانی بكریټ، ئەوه‌ش وته‌ی علی رضي الله عنه و كوفیه‌كان و ئەحمه‌ده‌ له‌وته‌یه‌کی تریدا، وه‌ كاتیك ده‌ستی ده‌برێت شته‌ دزراوه‌كه‌ چواره‌یه‌کی دیناریکی زیڤرێټ یان سێ دره‌مه‌ی زیو بیټ له‌لای خه‌لكی حجاز و فه‌رموده‌ناسان (أهل الحديث) و كه‌سانی تریش، وه‌ك مالك و شافعی و ئەحمه‌د، وه‌ هه‌یانه‌ ده‌لێت: ده‌بیټ شته‌ دزراوه‌كه‌ دیناریکی زیڤر یان ده‌ دره‌مه‌ی زیو بیټ، هه‌ركه‌سێك ئەو به‌ره‌ی سه‌ره‌وه‌ بدزیټ ده‌ستی ده‌برێت به‌ بو‌چونی هه‌موان، له‌ هه‌ردوو صحیحه‌كه‌دا له‌ عبدالله كوری عمر رضي الله عنه گێڤراوته‌وه‌: « أن رسول الله صلى الله عليه وسلم، قطع في مجن ثمنه ثلاثة دراهم " وفي لفظ مسلم: " قطع سارقا في مجن قيمته ثلاثة دراهم ». [رواه

البخاري(٦٧٩٥)،ومسلم(١٦٨٦) [..، واته: پيغهمبهرى خودا صلى الله عليه وسلم دهستى برى له بهر قه لغاننيك نرخه كهى سى درهه م بوو، وه له مسلما: دهستى دزيكى برى له بهر نه وهى قه لغاننيكى دزيبوو نرخه كهى سى درهه م بوو، ديسان له ههردوو صحيحه كه له عائيشه - خوى لى رازى بيت - گيراوه ته وه: پيغهمبهرى خودا صلى الله عليه وسلم فهرمووى: « تقطع اليد في ربع دينار فصاعدا ». رواه البخاري(٦٧٩٠)،ومسلم(١٦٨٤) .. وفي رواية لمسلم: « لا تقطع يد السارق إلا في ربع دينار فصاعداً ». رواه مسلم(١٦٨٤) وفي رواية للبخاري، قال: « اقطعوا في ربع دينار، ولا تقطعوا فيما هو أدنى من ذلك ». رواه احمد (٢٣٩٩٤)،وصححه الألباني في صحيح الجامع(١١٨١) ..

واته: دهستى ده بريت له چواريه كى ديناريك بهره و سه ره وه، وه له مسلما: دهستى دز نابريت له چواريه كى ديناريك بهره و سه ره وه نه بيت، وه له لاي بخارى ده فهرمويت: له چواريه كى ديناريك دهست بپرن، له وه كه متر دهست مه پرن، له وه كاته دا چواريه كى ديناريك سى درهه م بووه، وه يهك دينار دوازده درهه م بووه. وه كه سيك بهدز ناژميريت تاكو مال له سنورى تاييهت وديارى كراوى ماله كه دا نه بات، وه نه و پارهى كه له خاوه نه كهى ونبووه، وه بهر بوومى كشتوكالى كه له

بیبایانیکدایه به بی پهرژین، وه مه پ و مالآت که شوانی له گه لدا نه بییت، هاوشیوهی ئه و جوړه مالانه دهستی دزه ی پی نابرییت، به لام سه رزه نشت ده کرین و پییده بزیرییت (الغرامه)، وه که له سوننه تدا هاتوه.

به لام هه ندیک زانایان ئه و فه رموده یه به (ضعیف) ده زانن، ئه وه ی که وای وتوو ه ئه حمه د و ئه وانی ترن، رافعی کوری خدیج ده لییت: گویم له پیغه مبهری خودا صلی الله علیه وسلم بوو ده یفه رموو: « لا قطع فی ثمر ولا کثر ». رواه

أبو داود (٤٣٨٨)، والترمذی (١٤٤٩)، والنسائی (٤٩٦٠)، وابن

ماجه (٢٥٩٣)، وصححه الألبانی فی صحیح الجامع (٧٥٤٥)، واته:

ده ست برین نییه له دزینی به روبووم و ناوکرۆکی دارخورما، وه عمرو کوری شعیب له باوکی و باپیرییه وه ده گپیریته وه رضی الله عنه وتی: « سمعت رجلاً من مزينة يسأل رسول الله صلى الله عليه وسلم، قال: يا

رسول الله جئت أسألك عن الضالة من الإبل، قال: معها حذاؤها وسقاؤها، تأكل

الشجر، وترد الماء، فدعها حتى يأتيها باغيها، قال: فالضالة من الغنم، قال: لك أو

لأخيك أو للذئب، تجمعها حتى يأتيها باغيها: قال: فالحريسة التي تؤخذ من مراتعها

؟ قال: فيها ثمنها مرتين، وضرب نكال، وما أخذ من عطنه، ففيه القطع إذا بلغ ما

يؤخذ من ذلك ثمن المجن، قال: يا رسول الله: فالثمار وما أخذ منها من أكمامها

قال: من أخذ منها بفمه، ولم يتخذ خبنة فليس عليه شيء، ومن احتمل فعليه ثمنه

مرتین، وضرب نکال، وما أخذ من أجرانه ففيه القطع، إذا بلغ ما يؤخذ من ذلك ثمن
 المجن، وما لم يبلغ ثمن المجن، ففيه كرامة مثليه، وجلدات نکال». رواه
 ابوداود (۱۷۱۰)، وحسنه الألباني في صحيح أبي داود، وأنظر
 الإرواء (۲۵۱۹).

واته: گویم له پیاویکی (مزینه) ی بوو پرسیاری له پیغهمبهری
 خودا دهکرد صلی الله علیه وسلم وتی: ئه‌ی پیغهمبهری خودا
 صلی الله علیه وسلم پرسیاری حوشریکت لیده‌که‌م که ون
 بووبیت، فهرمووی: (بیلاو و ئاوی له‌گه‌ل خویدا، له‌وه‌ر
 ده‌خوات و ئاو ده‌خوات، واته: لیگه‌رئ تاکو خاوه‌نه‌که‌ی ری
 لیده‌که‌ویتته‌وه، وتی: ئه‌ی ونبووی مه‌رومالات ؟ فهرمووی: بو
 تویه یان بو براهت یان بو گورگه، ده‌توانیت بیبه‌یت به‌لکو
 خاوه‌نه‌که‌ی بیت به‌دوایدا، وتی: ئه‌ی ئه‌و که‌سه‌ی که مه‌رله
 له‌وه‌رگه‌که‌ی ده‌بات و له‌ناوی ده‌دات چی له‌سه‌ره ؟ فهرمووی:
 دوو ئه‌وه‌نده‌ی نرخه‌که‌ی لیوه‌رده‌گیریت ولیده‌دریت و
 سه‌رزه‌نشت ده‌کریت، وه ئه‌و حوشره‌ی له‌په‌چه‌که‌یدا ده‌بریت و
 له‌ناوده‌بریت، ده‌ست برینی له‌سه‌ره ئه‌گه‌ر نرخه‌ی حوشره‌که
 له‌نرخه‌ی قه‌لغانیک زیاتر بوو که سی دره‌مه، وتی: ئه‌ی
 پیغهمبه‌ری خودا صلی الله علیه وسلم ئه‌ی به‌ربووم و ئه‌وه‌ی
 له‌په‌رژینی کیلگه‌یه‌که ده‌بریت ؟ فهرمووی: ئه‌وه‌ی به‌شی
 خواردنی ده‌بات وه لیی هه‌لناگریت له‌گه‌ل خویدا هیچی له‌سه‌ر
 نییه، وه ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل خویدا لیی ده‌بات دوو ئه‌وه‌نده‌ی

نرخه‌کهی لیوهرده‌گیریٔ و لیده‌دریٔ و سه‌رزه‌نشت ده‌کریٔ، وه
 ئه‌وهی له‌خه‌رمان شت ده‌بات ده‌ستی ده‌بریٔ ئه‌گه‌ر ئه‌وهی
 بردویه‌تی به‌ ئه‌ندازه‌ی نرخ‌ی قه‌لغانیک بیٔ، ئه‌گه‌ر
 نه‌گه‌یشته ئه‌و ئه‌ندازه‌یه دوو ئه‌وه‌نده‌ی نرخه‌کهی لیوهر
 ده‌گیریٔ و لی‌دانیش ده‌کریٔ، ئه‌و فه‌رمووده‌ی سه‌ره‌وه به‌و
 شیوه‌ لای (النسائی) یه، له‌به‌ر ئه‌وه‌یه پیغه‌مبه‌ری خودا صلی
 الله علیه وسلم ده‌فه‌رمویٔ: « لیس علی المتتهب ولا علی المختلس ولا
 الخائن قطع ». (*)

واته: تالانکه‌ر و پاوروتکه‌ر (رپینهر) و ناپاک (ئه‌مانه‌ت خو‌ر)
 ده‌ست برینیان له‌سه‌ر نییه، تالانکه‌ر ئه‌و که‌سه‌یه له‌پیش
 چاوی خه‌لک مال‌ه‌که ده‌بات، وه پاوروتکه‌ر که‌سیکه ده‌یه‌ویٔ
 شتیٔ ببات، به‌لام پیش ئه‌وه‌ی بیات هه‌ستی پیده‌کریٔ، به‌لام
 جه‌رده و گیرفان بر ئه‌وانه‌ی گیرفانی خه‌لک ده‌برن و زه‌میله‌ی
 شتومه‌ک ده‌به‌ن بو‌چونی راست ئه‌وه‌یه ده‌ستیان ده‌بریٔ.

=====

(*) رواه ابوداود(٤٣٩٢، ٤٣٩٣)والترمذي(١٤٤٨)، والنسائي(٤٩٧١)، وصححه الألباني في
 صحيح الجامع (٥٤٠٢)، قال ابن العثيمين رحمه الله: ويستثنى من ذلك العارية فانه ثبت عن النبي
 صلى الله عليه وسلم أنه قطع في جحد العارية.

سه‌ر چاوه‌ی بابته: ساینی به‌هه‌شت <http://www.ba8.org>

